

ACC. N:R. M. 9849:1-19.

Landskap: ..... Småland ..... Upptecknat av: Christer Leijonhielm
 Härad: ..... Sunnerbo ..... Adress: .....
 Socken: ..... Markaryd ..... Berättat av: Lydia Lindqvist
 Uppteckningsår: 1945 ..... Född år 1885(c:a) i Markaryd.

LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

Om sägesmannens släkt	1	
Skogssnuvan	2	
Troll	5	
Skogssnuvan	6	
Maran	8	
Historieberättande	9	
Skogssnuvan	10	
Vädertecken	12	
Julfirande	13	L. F. 34.
Hemslöjd	15	
Trolldom	16	
Spöken	18	
Bäckhästen, brunngubben	19	H. G. 21.

ACC. N:R M. 9849 /.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Om sagesmannens släkt.

Mina föräldrar bodde här i detta här huset, och deras föräldrar bodde här också. Det var ett torp under Misterhult. Men di delade opp det sen. Så det ble så här som de nu är. Nu är det mitt eget.

ACC. N:R M. 9849:2.

2
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Skogssnuvan. (?)

Min farfar han såg skogssnuvan han. Och det var ett rent elände, men det minns inte jag, för jag var för liten när det hände.

En pojke kom en gång på stigen alldeles här neranför Det har min far berättat för mej. Då såg han nått förfärligt ligga där. Först så tyckte han visst att det var en ko, men så såg han närmre efter å då var det en mänska. Han sprang hit mesamma å var så rädd. "Bry dej inte om det!" sa farfar, å så följde farfar med honom dit å det var en kropp utav mänska, men utan huve å armar å ben. Ja, si vad det kunde vara, det vet jag inte. Folk gick dit sen på kvällen Di var flere stycken, å då låg det kvar. Di hade en hund med sej, men han ville inte gå dit.

Min pojke kom hem en gång på den stigen. Han cyklade där å cykelkedjan hoppade å när han kom dit. Å i detsamma så såg

ACC. N:R M. 9849:3.

3

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

han ett skarpt lyse. Han satte på kedjan igen å började åka. Men cykelkedjan hoppade å mesamma. Han försökte tre gånger, å sen fick han gå hem. Lyset har folk sett flere gånger där, å det är alltid på samma ställe vid stigen. Det har hänt på dan också, men helst så händer det på kvällar å nätter. Å det är alltid på samma ställe.

Jag kommer så väl ihåg när pojken kom hem. Klockan var så där två på natten, å han var så rädd så rädd, så han kunde knappt prata. Men jag sa till honom ja, så som jag tyckte: Gå bara å lägg dej pojk, sa jag.

Min far blev ofta förvillader utav skogssnuvan.

En fru från Misterhult var ute å skulle plocka ved. Det var i skogen här ute. Å då kom hon till grinden här. Det är den grinden som herrarna kan se här. Men hon visste inte var hon var. Å hon kände inte igen huset här. Å hon kände

ACC. N:R M. 9849:4

inte igen folket heller. Men folket hjälpte henne hem.

Men vad det var, det vet jag inte.

Det var likadant en gång med en pojk från Misterhult.

Vad kunde det va? Det var nog skogssnuvan. Men hur det var,
det vet jag inte.

4

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. N:R M. 9849:5.

5

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Troll.

Det hördes förr i tiden att troll slog på kopparkittlar inne i berget. Det sa folk. Det var inte här, för här har det aldrig vatt några troll. Men det var ett par kilometer här ifrån. Det var kanske bara skrock. Det vet inte jag.

ACC. N:R M. 9849:6.

6

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Skogssnuvan.

Det är en sak som är verklig sanning, det berättade min farfar ofta. Det var för länge sen. Det var för hundratals år sen. Det bodde en gammal. Hon var nittitre år när hon dog. Hennes mor sto och kokade gröt på julkvällen. Då kom där en sån här liten (och berätterskan mätte från golvet en sjuttio-åttio centimeter), å han sträckte fram handen, han fick en sked gröt i den, å så gick han. Han gick till skogen. Han hade en sjalett på sej. Det var i stugan som herrarna såg därefter vid vägen. Den stugan är nog trehundra år gammal. Di såg den aldrig mer sen. Di trodde det var skogssnuvan. Det var inte som tomten.

Skogssnuvan var alltid som en flicka. Den kunde skapa sej både liten och stor.

Min far såg skogssnuvan när han var barn. Det var i

Kärl

ACC. N:R M. 9849:7.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

samma backe. I den backe, där skogssnuvan försvann, där
nere vid stugan. Rätt di lekte, barnen, så sto skogssnuan bland
dom med en rö sjalett på huet. Då ble di älste rädda å
sprang sin väg, men di andre stannade kvar. Så försvann
skogssnuvan. Å det var ingen som såg vart. Å något annat
hände inte.

ACC. N:R M. 9849:8.

8

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Maran.

Om maran pratade di gamle också, men si jag vet ju inte vad det var. Ja, jag har ju läst om den förstås. Jag läste i tidningen för en tre fyra år sen. Den kom in genom nyckelhålet. Dom skulle vrida om nyckeln på kvällen, så kom den inte ~~ut~~ in. Men hur kom den ut sen? Den fick nog va kvar till di öppnade.

Det var nog bara blodtrycket på mänskan. Det var nog bara själva blodomloppet, som tryckte på hjärnan, å det har mänskligheten kallat maran.

ACC. N:R M. 9849:9.

9

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Historieberättande.

Förr i tiden gick di till varandra på kvällarna å berättade om skogsnuvan å sånt. Somliga å dom ble rädda. Å di vågade knappt gå hem sen. Den ene sa ett, den andre sa ett annat å så kom det.

Det var mycket såna hemska saker di talade om. Det var inte så mycket roliga. Men det var roliga med. Det var både flickor och pojkar som blev rädda.

Det kunde vara en tjuge, tjugufem stycken som kom och pratade på kvällarna. Var det då några gamla, så berättade di sånt här. Men di unge sa aldrig nått om sånt. De hade aldrig vatt med om nått.

ACC. N:R M. 9849:10.

10
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Skogssnuvan.

Jag har sett något en gång. Jag vet inte vad det var. Då ble jag rädd. Klockan var åtta på kvällen, jag kom hem å när jag kom vid grinden så såg jag en mänska. Jag så inget huve, jag slog i backen så rädd ble jag. Å sen sprang jag in Di trodde jag hade blivit tokig när jag kom in. Så rädd var jag. Men de sa att jag inte skulle bry mej om det.

Jag trodde det var en viss person, som stod där, så jag sa: Skräm mej inte du, för detbkan du inte! sa jag. Men så var det väck. Då slog jag i backen, jag vågade inte vända mej om när jag sprang in. Det var kanske skogssnuvan. Jag hr berättat det för många. Far sa: Bry dej inte om det, för det är ingenting som rör dej! Men nått huve, det hade det inte.

ACC. N:R M. 9849: //

//

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Skogssnuvan.

Min farfar såg skogssnuvan en gång. Det var här inne i skogen. Han tyckte han kände igen en fru härifrån. Å han gick fort för han försökte gå i fatt henne. Då vände hon sej om å då såg han bara liksom ett stort hål. Å så gick hon över en gran. Ja, det gjorde hon. Å så såg han henne inte mer. Det var på eftermiddan som det hände. Han berättade det när han kom hem, och det är säker sann~~ing~~^{het}, för ~~far~~^{han} ljög aldrig.

ACC. N:R M. 9849:12.

12

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Vädertecken.

Nåra vädertecken vet jag inte om. När det är mulet å
blåser tror jag det blir regn.

ACC. N:R M. 9849/13.

13

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Julfirande.

Vi hade halm på golvet när jag var barn, å det brann i den öppna spisen, både här å i kammarn, å i köket med. Det var halm på golvet å det brann i spisen. Då var det jul.

Då hade vi inga mattor på golvet. Då låg di i halmen också, talade di om. Jag minns det inte. Halmen la di in på julafton, å så tog di ut den vid nyår. Det ble sån högtid när di tog in halmen.

I min fars tid hade di inte julklappar, men di åt i stället.

Di började slakta en fjorton dar före jul. Di skulle slakta ett par grisar å en kalv, om det var så de kunde. Di började å slakta mycket tidigt på morgonen, det var för de skulle bli färdiga. Blodet använde di till blodkorv å sånt.

Vi drack malt, det var gott, som man själv hade gjort.

ACC. N:R M. 9849:14.

14

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Det skulle räcka överhela julen.

Di hade julark på väggarna. Di var så här stora (Pekade ut c:a tjugofem cm i fyrkant), det var med bibliska bilder å andra öckså. Jularken skulle spikas med nubb, man fick aldrig sätta fast dom med nålar. Det skulle inte vara nålar, för det skulle va gammalt. Spikarna kallade de för låsasöm. Jularken var utav pappir, och di var tryckta. Di köpte man utav gubbar som gick omkring här före jul och sålde.

Di hade lekar vid julen, det var samma som i radio nu. Det var både för barn och gamla. Di dansade aldrig på den tiden.* Det var inte då di berättade om skogssnuvan å sånt.

Det var för världsligt att berätta om vid julen.

*) S.v.s. vid julen.

ACC. N:R M. 9849:15

15

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Hemslöjd.

Min far och min farfar gjorde vävskedar. Det kom folk å köpte opp dom, å gick o sålde. Di gick utomlands också. Min far han var i Finland å sålde.

Att göra vävskedar var ett magert arbete att förtjäna pengar på. Vi barn fick hjälpa till. Vi fick tälja stickorna eller di där rören. Vi brukade få ett par ören för det. Du tror jag inte barn skulle göra det.

ACC. N:R M. 9849:16.

16

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Om trolldom.

I Hallaryd och där fanns där en gubbe som kunde trollda.
De brukade komma och fråga efter sånt som blivit bortstulet.
Då sa han: Gå bara hem, så kommer det! Och det kom också.
Det gjorde det. Det var nog han som gjorde det. H

Hans dotter kunde trollda med. Jag var med en gång.
Det var en som var sjuk. Vi kom till henne, och då gick hon
runt om i stugan och sopade i luften med en duk. Hon gick runt
om. Vi fick inte gå in då. Sen gick hon till dörren och
kastade ut duken, och hon sparkade efter den. Sen fick vi gå
in. Det var för onda andar sa folk. Sen sa hon vilken medicin
vi skulle köpa på apoteket, å det gjorde vi också.

När vi kom till henne å hälsade, så sa hon först ingen-
ting. Hon bara sopade, sen fick vi gå in. Jag antar hon tog
upp duken sen. Den kunde väl inte ligga där.

Hon svarade aldrig på varför hon sopade med duken.

ACC. N:R M. 9849:17.

17
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Å vi vågade inte fråga henne då. Vi trodde hon var arg. Vi blev skraja när vi såg henne gå där å sopa. Hon är gammal nu. Hon bor i Hallaryd, bortanför Mistehult om hon inte är död nu.

Det där å trolla, det hade hon efter sin far. Han var snäll och gjorde mycket gott. Han botade sjuka med. Men det var somliga som inte tyckte om honom. En gång anmälde de honom för länsman. Länsman skulle fara dit till honom och en till. Det är verklig sanning. När di skulle köra hem ifrån honom, så körde di bara runt på åkern. Di kunde inget annat. Di kom aldrig väck. Sen kom gubben ut å sa: Nu kan ni fara hem! och då gick det.

Han tog en tjufemöring eller så när han botade folk.

Man vet inte om hans dotter hade ärft det efter honom, eller om det var han som hade lärt upp henne.

ACC. N:R M. 9849:18.

18

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Spöken.

Min farbror såg ofta spöken. Men di tror jag inte på, jag vet inte vad det kan va, så jag tror inte på dom. Min farbror han lever än. Han bor borta vid sågen. (Farbrodern heter August Nilsson, och intervjuades senare på dagen)

ACC. N:R M. 9849:19.

Bäckhästen, brunngubben och ågubben.

(På förfrågan omtalade sagesmannen, att det inte fanns några bäckhästar, Hon hade aldrig hört talas om någon. Det fanns inte heller brunngubbar eller ågubbar, "Åtminstone inte i trakten")

19

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV